

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ВИСТАВОК І ЯРМАРКІВ

У сучасних зовнішньоекономічних відносинах міжнародні виставки і ярмарки посідають провідну роль. Щороку зростає їх значущість, оскільки вони є інструментом потенційного збільшення можливостей компаній-учасників в сфері залучення іноземних контрагентів, налагодження нових зв'язків. Одночасно виставково-ярмаркова діяльність виступає ефективним поєднанням інструментів маркетингової діяльності і міжнародної торгівлі.

Постановою Кабінету Міністрів України «Про вдосконалення виставково-ярмаркової діяльності в Україні» [1] закріплено основні терміни:

- виставка – це захід, пов'язаний з демонстрацією продукції, товарів та послуг, який сприяє просуванню їх на внутрішній та зовнішній ринок з урахуванням його кон'юнктури, створенню умов для проведення ділових переговорів з метою укладення договорів про постачання або протоколів про наміри, утворення спільних підприємств, отримання інвестицій;

- ярмарок – це захід, безпосередньо пов'язаний з роздрібною або оптовою торгівлею, що проводиться регулярно в певному місці та у визначений строк.

Міжнародні виставки і ярмарки – це специфічна організаційна форма світового ринку, на якому здійснюється демонстрація зразків товарів, наукових, технічних, культурних і мистецьких досягнень, а також проведення ділових переговорів із залучення потенційних контрагентів, здійснення оптової торгівлі по зразках і підписання зовнішньоторговельних угод. Міжнародними виставками і ярмарками вважаються ті, в яких частка іноземних компаній або організацій становить не менш 10 відсотків від загальної кількості учасників.

В Україні виставково-ярмаркова діяльність регулюється Указом Президента України «Про Раду з питань виставкової діяльності» [2], основними завданнями якої є сприяння узгодженій діяльності органів виконавчої влади у питаннях організації виставкової діяльності, підготовка щорічних програм участі України у виставково-ярмаркових заходах за кордоном, з урахуванням потреб виходу вітчизняних виробників на міжнародні ринки товарів та послуг, сприяння запровадженню міжнародного досвіду організації виставок, розвитку матеріально-технічної бази виставково-ярмаркових центрів, підвищенню рівня побутових послуг, що надаються учасникам і відвідувачам виставок та ярмарків. Також розроблено проект Закону «Про виставкову діяльність в Україні» [3], яким регламентуються основні засади виставкової діяльності в Україні, регулювання правових, економічних та організаційних засад, що виникають у процесі підготовки і проведення виставкових заходів в країні та участі України у міжнародних виставкових заходах.

Нормативно-правове регулювання проведення міжнародних виставок і ярмарків здійснюють також міжнародні організації, які займаються підтримкою їх проведення. До них належать: Міжнародне бюро виставок, Союз міжнародних ярмарків, Ринкова група з міжнародних ярмарків.

На сьогоднішній день немає єдиного законодавчого акту, який би в цілому чітко регулював і деталізував виставково-ярмаркову діяльність в Україні. Існує недостатня кількість правових норм, якими регулюються міжнародні виставки і ярмарки. Нормативно-правова база України щодо виставково-ярмаркової діяльності не сформована належним чином та потребує глибокого доопрацювання.

Основні нормативно-правові акти, що регламентують міжнародну виставково-ярмаркову діяльність проаналізовано у табл. 1.

Таблиця 1

Аналізування нормативно-правового забезпечення міжнародної виставково-ярмаркової діяльності

№ з/п	Найменування нормативно-правових актів	Основні поняття, що регламентуються
	Вітчизняні	
1.	Постанова КМУ від 22 серпня 2007 р. N 1065 «Про вдосконалення виставково-ярмаркової діяльності в Україні»	- узаконено створення сприятливих умов для збільшення обсягів експорту конкурентоспроможної продукції та послуг, удосконалення

Державний механізм стимулювання взаємодії між учасниками інноваційного процесу

		технологій, залучення інвестицій і кредитів, забезпечення науково-технічного і технологічного оновлення вітчизняного виробництва, зміцнення міжнародних зв'язків, підвищення міжнародного іміджу держави, розвитку ділового туризму в регіонах України, активізації інноваційного процесу та виробничої кооперації.
2.	Постанова КМУ від 27 квітня 2011 р. № 451 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для інформаційного та організаційного забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках та інших заходах»	встановлено механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті за спеціальною програмою для інформаційного та організаційного забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках та інших заходах з метою створення позитивного міжнародного іміджу України, розширення її присутності в європейському та світовому інформаційному просторі.
3.	Постанова КМУ від 2 березня 2011 р. № 185 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення міжнародного співробітництва та участі у міжнародних виставках»	- утверджено механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Забезпечення міжнародного співробітництва та участь у міжнародних виставках», встановлено головного розпорядника бюджетних коштів та відповідального виконавця бюджетної програми. Узаконено використання бюджетних коштів для представлення продукції українських підприємств оборонно-промислового комплексу на зовнішньому ринку та розвитку виробництва конкурентоспроможної продукції.
4.	Постанова КМУ від 19 березня 2012 р. № 242 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційного та організаційного забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках»	- упорядковано механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті, їх використання з метою розширення співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках для просування вітчизняних товарів та послуг на зовнішній ринок, збільшення надходжень іноземних інвестицій у національну економіку, розширення міжнародних торговельно-економічних зв'язків, підвищення міжнародного іміджу України як держави з ринковою економікою, а також пошуку ділових партнерів.
5.	Постанова КМУ від 11 березня 2009 р. N 183 «Про внесення змін до Концепції розвитку виставково-ярмаркової діяльності»	- закріплення внесення до Концепції розвитку виставково-ярмаркової діяльності (затвердженої [1]) змін щодо Розділів «Виставки і ярмарки» та «Державне регулювання у сфері виставкової діяльності».
Міжнародні		
6.	Міжнародний документ ООН «Конвенція про міжнародні виставки», від 22.11.1928	- встановлено регламентацію порядку організації офіційних всесвітніх виставок, класифікацію виставок, визначення прав і обов'язків країн-організаторів і країн-учасників, порядок присудження нагород експонентам товарів; - визначено терміни організації виставок з

		урахуванням їх категорії, надання спеціальних пільг для учасників виставки.
7.	Міжнародний документ ООН «Митна конвенція про карнет А.Т.А. для тимчасового ввезення товарів (Конвенція А.Т.А.)» від 06.12.1961	- з'ясовано порядок спрощеного і прискореного оформлення тимчасового ввезення товарів у зв'язку з проведенням виставок і ярмарків, переміщення через кордон товарних зразків, професійного устаткування і деяких інших категорій товарів; - регламентовано умови для тимчасового безмитного ввезення товарів шляхом усунення перешкод в оформленні митної декларації, забезпечення порядку сплати митних податків і зборів у разі невивезення товарів в обумовлений термін.
8.	Конвенцією про тимчасове ввезення (Стамбульська конвенція), Рада Митного Співробітництва від 26.06.1990	- систематизовано спрощення та гармонізація митних процедур, прийняття єдиного міжнародно-правового документа, який полегшує доступ до міжнародних норм, що регулюють тимчасове ввезення.

Примітка: систематизовано автором

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2007 р. N 1065 «Про вдосконалення виставково-ярмаркової діяльності в Україні» - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1065-2007-%D0%BF 2. Указ Президента України від 25.11.2010 № 1053/2010 «Про Раду з питань виставкової діяльності» - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1053/2010#n11 3. Проект Закону №7812 від 12.07.2005 «Про виставкову діяльність в Україні» - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=25190&pf35401=75248